

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เชิงตัดขวางเพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่โดยรวมและรายด้าน ในด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านอัตรานอนหลับ ด้านสุขภาพและการทำหน้าที่ของร่างกาย และด้านสังคมเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ที่ได้รับการตรวจร่างกายตามนัดภายหลังการผ่าตัด ในระยะเวลา 6 เดือนและ 12 เดือน ที่คลินิกวิทยทอง โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2543 จำนวน 80 ราย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นสตรีอายุระหว่าง 20-44 ปี สถานภาพสมรสคู่ ได้รับการตัดมดลูกและรังไข่ออกทั้งสองข้างผ่านทางหน้าท้อง และได้รับฮอร์โมนทดแทนภายหลังการผ่าตัดโดยไม่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดหรือรังสีรักษา มีการรับรู้และสติสัมปชัญญะดี สามารถสื่อความหมายได้ และยินดีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตที่สุทธาทิพย์ อุปลาบดี (2536) สร้างขึ้นตามแนวคิดของชาน (Zhan, 1992) ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงให้เหมาะสมกับสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ และนำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณา หลังจากนั้นนำมาคำนวณดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้เท่ากับ 0.89 และนำไปหาความเชื่อมั่น โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตด้านความพึงพอใจในชีวิต เท่ากับ 0.82 ด้านอัตรานอนหลับ เท่ากับ 0.82 ด้านสุขภาพและการทำหน้าที่ของร่างกาย เท่ากับ 0.80 ด้านสังคมเศรษฐกิจ เท่ากับ 0.80 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตโดยรวม เท่ากับ 0.92 แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดไปดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW โดยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลใช้ความถี่และร้อยละ คำนวณช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณภาพชีวิต แล้วทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพชีวิตโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

### ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตโดยรวมของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ ในระยะเวลา 6 เดือน และ 12 เดือน อยู่ในระดับดี โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตโดยรวม ไม่แตกต่างกัน
2. คุณภาพชีวิตรายด้านในด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านสุขภาพ และการทำหน้าที่ของร่างกาย และด้านสังคมเศรษฐกิจของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ ในระยะเวลา 6 เดือนและ 12 เดือน อยู่ในระดับดี โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ( $p > .05$ )

### ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาล เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยทางการพยาบาลในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต และสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ต่อไป
3. เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพยาบาลในด้านการพยาบาลเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

#### 1. ด้านปฏิบัติการพยาบาล

จากผลการศึกษา สรุปแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ ดังนี้

- 1.1 เตรียมความพร้อมสำหรับสตรีและคู่สมรสตั้งแต่ก่อนได้รับการผ่าตัด โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการผ่าตัด และการปฏิบัติตนภายหลังการผ่าตัด รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาเกี่ยวกับการผ่าตัด เพื่อให้สตรีและคู่สมรสเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการผ่าตัด และการปฏิบัติตนภายหลังผ่าตัดได้ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการป้องกันปัญหาทางด้านจิตสังคมให้กับสตรีภายหลังผ่าตัด และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ต่อไป

1.2 มีหน่วยให้คำปรึกษาสำหรับสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ รวมทั้งอาการข้างเคียงจากการได้รับฮอร์โมนทดแทน สำหรับสตรีที่มีความต้องการที่จะปรึกษาหรือสอบถามรายละเอียดปลีกย่อยในการปฏิบัติตัวภายหลังการผ่าตัด

1.3 จัดให้มีการรวมกลุ่มพบปะสังสรรค์ระหว่างกลุ่มสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ กับกลุ่มคู่สมรสของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการปฏิบัติตัวของสตรีกับคู่สมรสภายหลังการผ่าตัด ซึ่งจะเป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จริงของคนในกลุ่มนำไปปฏิบัติ รวมทั้งเกิดความเห็นใจ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีความรู้สึกว่ามีเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

## 2. ด้านการศึกษาพยาบาล

ควรจัดให้มีการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดคุณภาพชีวิต การประเมินคุณภาพชีวิตให้แก่นักศึกษาพยาบาล เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และสามารถวางแผนการพยาบาล เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ และสำหรับการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาล ควรมีการอบรมหรือหลักสูตรระยะสั้น สำหรับการให้คำปรึกษาสตรีและคู่สมรสตั้งแต่มก่อนผ่าตัดจนถึงภายหลังการผ่าตัด รวมทั้งกระตุ้นให้พยาบาลทำวิจัยทางการพยาบาลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ในประเด็นอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังได้รับการผ่าตัดต่อไป

### ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ ที่มารับการตรวจร่างกายภายหลังการผ่าตัดที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เท่านั้น ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถนำไปอ้างอิงถึงประชากรทั้งหมดได้
2. คุณภาพชีวิตเป็นพลวัตที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และเป็นความคิดเห็นของบุคคลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นการประเมินคุณภาพชีวิตในเฉพาะเวลาใดเวลาหนึ่งจะบ่งบอกถึงคุณภาพชีวิตที่รับรู้ในช่วงเวลานั้นเท่านั้น
3. การวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครอบคลุมในบางประเด็นที่เกี่ยวกับสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ที่มารับการตรวจร่างกายตามนัดภายหลังการผ่าตัด ในระยะเวลา 6 เดือนและ 12 เดือนที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เท่านั้น จึงควรศึกษาในสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ในกลุ่มอื่นด้วย เพื่อสามารถนำไปอ้างอิงถึงประชากรได้ครอบคลุมขึ้น
2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านจิตวิสัยเชิงปริมาณเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการประเมินคุณภาพชีวิตด้านจิตวิสัยเชิงคุณภาพด้วย หรือควรมีการประเมินคุณภาพชีวิตด้านวัตถุวิสัยร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาติดตามประเมินคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่อย่างต่อเนื่องในระยะยาว
4. ศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อคุณภาพชีวิตของสตรีภายหลังการตัดมดลูกและรังไข่ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคลบางประการ การสนับสนุนจากคู่สมรส เป็นต้น